

Fideicommissbesidderen. Denne Lov er en Frivillighedslov, den er aldeles ingen Tvangslov, som man har villet kalde den; man har sagt, at naar en Mand gaaer ud af Døren, behøver man kun at lukke den op for ham, men naar Døren er lukket i Laas, saa er det dog nødvendigt, at der bliver lukket op, for at han kan komme ud. Om ogsaa den nuværende Lehnbesidder vil sælge, og om ogsaa Fæsteren vil købe, saa kan Afhændelse jo dog ikke finde Sted, uden at der enten kommer en Bevilling efter de hidtil gjældende Regler eller en Lov, som gjør Bevillingen overflødig, altsaa, naar man overhovedet er af den Anskuelse, at en Lov er at foretrække for Bevillingssystemet, saa maa man ansee det for ønskeligt, at der kommer en Lov om dette Forhold; men ved Loven gaaer man aldeles ikke videre, end at man lader det være frit for Bedkommende. Man aabner Afgang for Fideicommissbesidderne til at sælge, og man aabner Afgang for Fæsteren til at købe (Nei! Jo! Nei!); men naar det Uendlingsforslag optages i Loven, som jeg har stillet under Nr. 3, da opnaaer man tillige, at der fjernes en Ulempe, som hele Tiden har været i Udøstet, navnlig saaledes som det har været affattet af Udvalget, ja selv saaledes, som den tidligere § 4 tidligere var affattet, hvor det hed, at de høiere Procenter skulde tilfalde Besidderen, naar Afhændelse skete til Brugeren, hvilken Forandring var indført til Betryggelse mod de pro forma Handlinger, som man har frygtet for, idet man nemlig frygtede for, at Bedkommende skulde først bortfæste Gaarden og saa sælge den, for paa den Maade at erholde baade Indfæstningen og de høiere Procenter, istedetfor at sælge den i fæstelig Stand; men saaledes som Paragraphen nu er affattet, vil denne Betænkelighed ikke mere være begrundet, idet der staaer, at Afhændelsen skal skee til de nuværende Fæstere. Der vil derved indtræde en yderligere Opmuntring til, at det Forhold, som man maa haabe finder Sted mellem Lehnbesidderne og Fæsterne, i Forening med den Sag at sælge og købe, vil ordnes paa en lempelig Maade; der vil være en yderligere Opfordring til at afslutte Handelen mellem dem, og der vil ikke være Grund til Klage af de følgende Fæstere, thi Afhæn-

delsen kan jo finde Sted til dem, kun at Lehnbesidderen faaer færre Procenter. Jeg troer saaledes, at det Forhold, som man har søgt at ordne ved den § 5, som er kommen ind i Loven, paa en ligesaa god Maade og paa en Maade, som mere stemmer med Lovens hele Affattelse, vil ordnes ved det Uendlingsforslag, som jeg har stillet under Nr. 3, og jeg haaber saaledes, at de, som dele min Mening, ville stemme for dette, og for at § 5 i dets Sted udgaaer.

Mourier: Man har, ved under den foregaaende Behandling at begrunde det Uendlingsforslag, som dengang blev vedtaget af Thinget, og nu udgjør Lovforslagets § 5, forvaret sig imod, at en saadan Bestemmelse maatte sammenblandes med Spørgsmaalet om Fæstevæsenets Afsløsning i det Hele. Det var vistnok ikke uden Anledning, at man strax stillede en saadan Forvaring i Spidsen. Men det var dog neppe til nogen Nytte; thi man forvare sig saa stærkt man vil, saa ligger det dog klart for Dagen, at her er en indre og meget nøie Sammenhæng tilstede. Det vil vise sig, som jeg ret snart skal komme til at berøre, at de Raisonnements, man her har villet bruge for at begrunde Uendlingsforslaget, netop gaae i den selvsamme Retning som de, der benyttes ved det lignende Spørgsmaal om Fæsteforholdene i Almindelighed. Det er ganske klart, at det i Grunden er det almindelige Princip om en Dvotadeel til Fæsternes Efterladte, hvorom det her gjælder, skjøndt det vistnok her træder frem paa en særegen Maade. Dersom det lykkes, her at sætte det igjennem med specielt Hensyn til Fideicommissgodserne, saa vil jeg spørge, om Noget virkelig kan tvivle paa, at det ogsaa vilde blive sat igjennem, naar Spørgsmaalet senere i sin Almindelighed maatte komme under Forhandling? Veien var ligefrem banet dertil, og maatte utvivlsomt føre til dette Maal. Nu har det vistnok ikke været de ærede Forslagsstilleres Hensigt — om jeg maa bruge dette Udtryk, — ligesom ad en Sidedør at skaffe et almindeligt Lovgivnings-Princip Indgang; men jeg tør tillade mig at mene, at, hvis det, jeg har sagt, er rigtigt, saa er det ikke forfarligt, under denne særegne Lov, at opstille Regler, som ved deres Conseqventer